

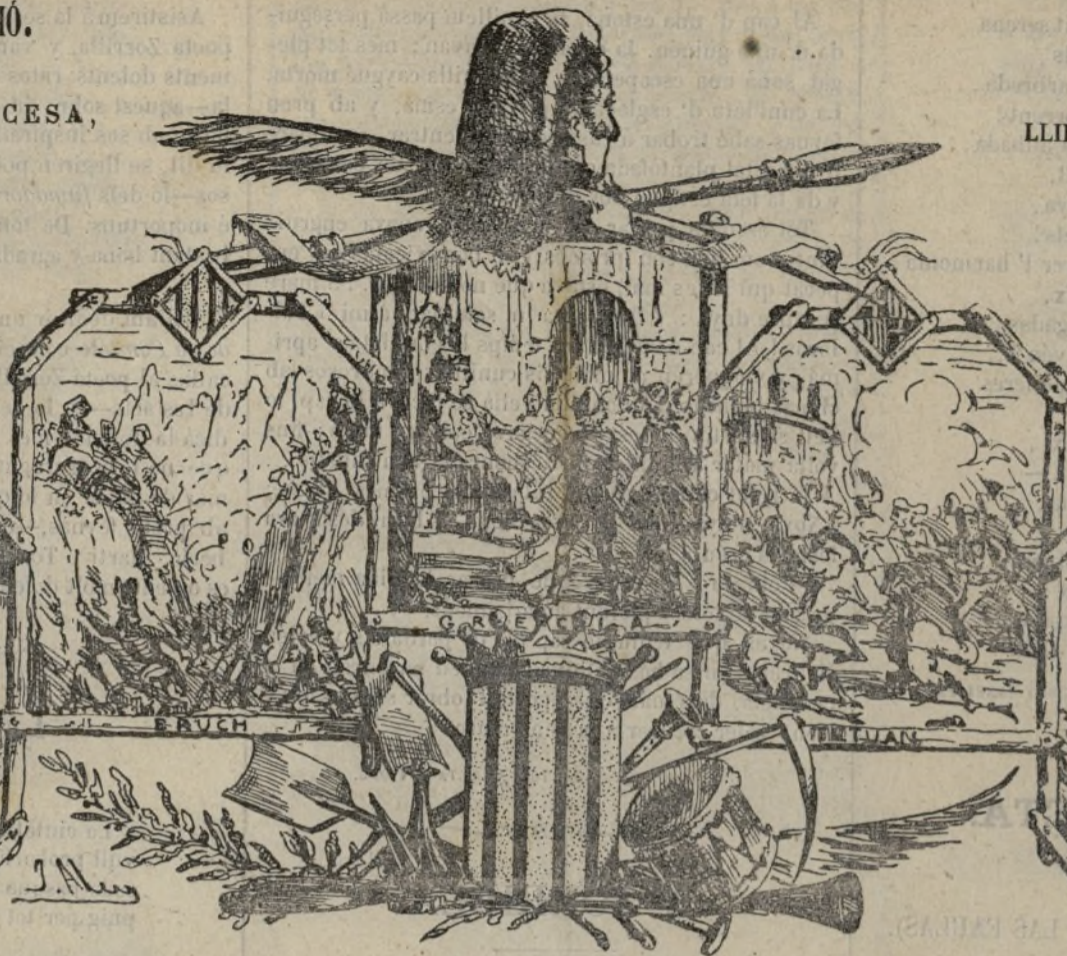
DIRECCIÓ Y REDACCIÓ.

CARRER DE LA PRINCESA,
número 1, pis 2.

ADMINISTRACIÓ.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,
Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos.

ANUNCIS
A PREUS
EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA,
CIENCIAS
Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Conferencias religiosas, per Antoni Durán y Roca, Pbro.—
Crech, per Francisco Manel Pau.—La cunilleta, (Rondalla de
la mena de las faulas), per Antoni Careta y Vidal.—A Zor-
rilla, per Antoni Ferrer y Codina.—Rum, Rum.—Las mo-
nas, per Antonet Serra.—Tristesas de un pobre be, per An-
tonet Serra.—A fora y á dintre, Cuadros de costums, per
Joseph Roca y Roca.—Cantars, per L. Vilar.—Cartas á un
calavera, per Salvador.—Aubada, per Joseph Martí y Fol-
guera.—Argumentos contra la pena de mort, (Continuació),
per A. Serra.—Xarada, per Emilio Sitjar y Ventura.—Ge-
roglifich.

CONFERENCIAS RELIGIOSAS.

IV y última.

JESUCRIST.

La semana present commemora lo més gran de
tots los fets, la més trascendental de totas las evolu-
cions, lo més admirable de tots los cambis socials.

Jesucrist es lo gran home, que déu servir d' exem-
ple y de modelo á tots los pobles de la terra; Jesu-
crist es lo qui 'ns ensenya ab son martiri, que l'ho-
me no déu abdicar may—pera res del mon,—de la
puresa de sos principis, que sempre deu tindre fé
en las ideas que professa, y que may ha de humillar-
se devant la forsa de la injusticia com ell no s' humi-
llá devant la voluntat injusta de 'ls Jueus.

Si lo poble creat per ell, pera ser llibre n' era es-
clau, si lo poble que devia ser moralisat estava cor-
rupt, si 'ls monarcas que devian ser reys y parti-
daris de la felicitat de 'ls ciutadans se convertian en
sos tirans, si la familia no existia ni en sombra, si 'ls
pares no estimavan á sos fills, si tenian sobre 'ls ma-
teixos, drets abominables al mateix temps que in-
comprensibles, si la dona era considerada com á un
moble de luxu mes bè que com á un element social, si
la corrupció era la única soberana d' aquells temps,

si la desmoralisació dominava, si 'l sol de la ve-
ritat no il·luminava á las generacions de aquells
temps, si la riquesa dels poderosos contrastava ab
la miseria de 'ls que no eran poderosos, si hi havia
amos y esclaus, si las paraulas progrès y adelanto
eran una mentida solemne, un sarcasme, una ilusió:
¿com podia Jesucrist renunciar á sa missió santa, jus-
ta y preciosa? ¿com podia Jesucrist abdicar de sas
ideas, fer menspreci de sos principis purs y rege-
neradors, totalment oposats ab las ideas que allavors
dominavan?.....

Lo mártir del cristianisme no podia sucumbir de-
vant las exigencias de 'ls tirans: las ideas qu' ell sus-
tentava eran las verdaderas y estava escrit en la ló-
gica lley de 'ls acontecimientos humans,—que triun-
farian.

Se 'l martiritzá pera que renegué de sos principis
y sols lograren sos vutxins, convertirlo en un mártir
de la idea. L' insultaren, l' escarniren, y sem-
blants actes foren l' alé que 's veu retxassat quan
vol entelar un cristall. Se 'l crucificá, se 'l matá... y
sols lograren sos assessins matar lo cos, mes l' ani-
ma... l' anima no morí sino que va viurer: la idea
estava ja estesa per tot arreu.

Al peu de la creu quedaren onse sectaris, que ju-
raren ser mártirs de la idea si era precis, predicar
l' eyangeli per tot lo mon, proclamar per totas parts
l' exelencia del cristianisme.

La mort, donchs, de Jesucrist fou la vida del cris-
tianisme.

Los apostols foren perseguits, los que seguiren als
apostols tingueren la mateixa sort, los mártirs del
cristianisme eran cada dia mes numerosos, y á pe-
sar de tòt... ¡l' idea vivia!

Neron y altres molts emperadors tant cruels com
aquell infame de qui la historia guarda molt trist re-
cort, donaren lo patíbol als cristians, feren morir en-
tre las feras als admiradors del mártir del Golgota, y
la sanch qu' ells derramavan servia tant sols pera

regar lo camp en lo qual hi crexia frondós l' arbre
de la idea regeneradora del cristianisme.

Los segles, los anys, las épocas, los temps han pas-
sat y tot lo mon civilisat es cristiá.

Los pobles ja han apres á no ser esclaus, los ti-
rans ja no son respectats, ni acatats; la familia viu
armonicament, la dona es venerada y reconeguda sa
missió; los drets del pare ab lo fill son ligitims, las
ideas moralisadoras triunfan y se propagan ab la
pressa del llampech, y los pobles tots comprenen lo
que son y lo que valen: lo que volen y lo que tenen
dret á voler. Lo cristianisme ha triunfat. ¡Gloria á
Jesucrist!

ANTONI DURANT Y ROCA PBR.

CRECH.

¡Oh tu que al eco sol de la paraula
Fabricares ab pols tot l' univers,
Tancantne dintre d' ell las maravellas
Que atónit l' hom' contempla y beneheix!

¡Oh tu que per palau vas escullirne
Entre sols rellhuent, lo blavós cel,
Abont ab arpas de cristall te cantan
Mil himnes de ternura 'ls angelets!

¡Oh tu que quan lo cel de negre 's posa
Y 'l tró rodola per 'l espay immens,
Y quan l' inquieta mar se tiny de fosca
Y escumejantne prepotent rugeix;

Ensenyas á n' al home quant pots ferne
Pus que á la ma ne tens los elements,
Y 'l mon altre cop pols ne pot tornarse
De ta vèu sols, al eco onnipotent!

A través del mantell que tu trepitjas,
Ab los ulls de la fe mon cor te véu
Com ab gran harmonia fas marxarne
Tot-quant, petit y gran, al mon té ser.

¡ Que bell n' es contemplar en nit serena
Lo cel com n' hi llueixen los estels,
Y al lluny, oure 'l remor que fa l' arbreda,
Y 'l dols mormoll de l' aigua del torrent!

¡ Qué bell es contemplar la fresca aubada,
Y veure l' ample cel de viu vermell,
Y oure dels pastors los cants de joia,
Y 'ls cants oure també dels aucellets!

¡ Ah! ¿ qui es aquell qu' al veurer l' harmonia,
Ab que sàbia natura 'l curs segueix,
No doblega 'ls jenolls, y mans plegadas,
A la véu de tants sers no uneix sa véu?...

¡ Oh tu qu' á ta semblansa l' home feres,
Petita mostra de ton gran saber,
Per després quan la seca terra deixi,
Y haje ab tas sabias lleys complert,—
Donarllhi com á premi, santa palma,
Y posarlo en lo cel al costat teu!...

Ma llengua quan ne veij tanta sabiesa
S' arrapa al paladar y n' enmudeix:
Y cayent de jenolls, las mans plegadas,
Ab feble véu ne dich: Jo crech en Déu.

FRANCISCO MANEL PAU.

LA CUNILLETA.

(RONDALLA DE LA MENA DE LAS FAULAS).

Hi havia una cunilleta qu' era molt jova y boniqueta. Un dia va dir á sa mare:

—Mare, me 'n vull anar un xich á pendrer la fresca.
—No ho vull; las noyas s' estan á casa. ¿ Qué diria 'l teu promes si 't veyá anar sola com una qual-sevol?

—¿ Qué 'n t' de fer ell? Molt be 's passeja quan li dona la gana.

—¡ Oh! Los minyons es diferent, ningú 'ls critiqueja per ço.

—¿ Qué se me 'n dona á mi que 'm critiquejen? Lo qui vulla ferho, la boca t' per mesura.

—¡ Ay desvergonyida! Las noyas de bè creuhen á la mare, y no van solas pel món, que hi ha molts trenca-colls.

—¿ Qué sò cap tonta jo?

—¡ Oh! Es molt viu lo cap de mort.

—Si trobo llacsos, veyeu si menjo farigola: si trobo un cassador, veyeu si 'm deixo agafar ¿ Sò tonta, eh? Figueume 'ls dits á la boca, y veureu si mossego.

—Mira que jo ho se tot! Fas moltes ximplerías per aquell bordegás que fugí del cunillar d' una masia, per aquell perdut qu' es un enganya-monas. Ja saps qu' ets promesa, ab això no quedas malament, que la gent de be no trenca may la paraula.

—Ay que 'm féu riurer! Aixó de la paraula era en lo temps de la picor; ara ja no s' estila.

—De pocas-vergonyas com tú si que no se n' estilan. Ja veurás en arribant ton pare.—

Mes la cunilleta sens ferne cas surtí de casa. Un cop va ser fora, vegè 'l cunill que s' estava rosegant la escorsa de baix d' un pi; se hi acostá fent posturas, y 's posá á menjar herbetas á prop seu. Tot menjant se 'l aguaitava de rehull, y pensava: « ¡ Que es bonich! No n' hi vist cap de tot blanch com ell. » Ell que la savia prou llarga (com havia estat ab homes), y era un búscalas-totas; ho conegué, y li va dir:

—Be n' haja qui 't posá al món, estel polit, mirall de mon pensament! Quan dormo sempre 't somnio, pensant en tú no tinch gana. ¿ Vóls esser mèva? Si 'm dius que no, 'm moriré.

« Malaguanyat », pensá ella; y, tot volent fer la escarafallosa, li respongué:

—Noy, noy, no vajas tant depressa.

—Bè, Mira, aquí estém malament tant prop del camí; anem al bosch, y allí 'n parlarém ab catxasa.

—Com vullas.—

Y se 'n anaren bosch endins; no sè res mes. ¿ Qui 'ls podia veurer ab aquell sol qu' enlluernava?

Al cap d' una estona, la cunilleta passá perseguida d' una guinéu. Ja quasi se tocavan; mes tot plegat soná una escopetada, y la guilla caygué morta. La cunilleta d' esglayada perdé l' esma, y ab prou feynas sabé trobar á casa seva. Al entrar, son pare li doná tal plantofada que la féu caurer de costellas, y de la feta estigué dos dias malalta.

Tot assó va passar, y la xicota s' anava engruixint, com que son promés (un bon xicotás qu' era pecat qui li fes mal) estava que no hi cabia. Sa mare sempre deya: « De grossa 'm semblará á mi. » Falleras! Al cap d' un quant temps la cunilleta s' aprimá; y vingueren al mon sis cunillets cendrosos ab clapas blancas. La honrada vella se picava lo cap, lo vell se surtia de test y renegava com un moro: fins volia matar á la filla que deshonrava son llinatge.... A la fi tot calmá, pero al saberho lo promés, digué: « Noya, noya, Déu te fassa bona. Ab 'mi desd' ara feshi la créu. »

¡ Pobreta! Va tindre de passar la vida menyspreada de tots y plorant amargament.

Noyas que teniu lo cap ple de partalets y voléu llaurar com se hos antoixa: tinguéu un mirall en la cunilleta, dels mals que aporta l' obrar sense seny y lo no voler creurer á la bona mare.

ANTONI CARETA Y VIDAL.

Á ZORRILLA.

Salut al de Castella, al bardo que camina,—
trecantne las espinas del escabrós Sender,—
al Temple de la gloria, guiat per llum divina,
deixantne rica estesa de fullas de llaurer.

Salut al de Castella: quants cops en ma infantesa,
narrantme tas llegendas senti mon cor glatir...
del Rey cruel 'n Pere la indómata feresa,
quants cops ¡ay! me turbava mos somnits infantils!...

Mes tart, la estensa plassa, si á voltas ne crusava,
estantne en negras sombras dormida la Ciutat,
cregui sentir las horas que escualit ne marcava
d' aquell estrany espectre la descarnada má.

A tú tant sols Zorrilla ne deu ma fantasia,
lo viu foch que hi fermenta, ma lira sos accents:
¡ y quan ditzós ne fora si tindre un jorn podia
de ta brillant aureola algun perdut destell!...

A tú que remogueres ab ton plectre de plata,
revelacions buscantne, las cendras de heróes mil;
á tú que mars crusantne, de blau y d' escarlata,
en altres hemisferis tos cants feres sentir.

Del sol de Motezuma las selvas magestuosas,
de ta daurada lira feriren los acorts,
y á ton accent tal volta sortiren de llurs fossas
de 'n Plácido y Heredia las sombras en breu vol.

Desde son daurat soli, la musa catalana,
joyosa avuy contempla unirse nostras mans,
la musa de Castella ne crida á sa germana,
y de sas duas coronas, ne mesclan los diamants.

ANTONI FERRER Y CODINA.

Barcelona Abril 2 de 1868.

RUM RUM.

Ja s' han repartit las entregas 11 y 12 de las *mujeres celebres*, obra que cada dia va mereixent mes las simpatias del public y que recomanem de nou á nostres lectors.

Asistirem á la sessió que 'l *Ateneo Catalá* dedica al poeta Zorrilla, y varem passarhi ratos bons y moments dolents: ratos bons perque en Zorrilla, Labaila—aquest sobre tot—Balaguer y Calvet, nos deleitaran ab sos inspirats cants; dolents, perque fora de lo dit, se llegiren poesias sense mérit, articles sosos—lo dels *fumadors*, no pot anar ni ab curriolas—é inoportuns. De tots modos la sessió en conjunt fou bastant bona y agradable.

Voliam dedicar un article Bibliografich á lo *Ram de la Comtesa* colecció de poesias (¿ poesias?) dedicadas al poeta Zorrilla y que 's llegiren—per escarni de las arts—en lo teatre Romea la nit que se li dedicá la funció; mes l' hem trobat tant dolent ram, que no l' hem cregut digne de un article. Es alló un mar de paper en lo qual no hi suren mes—y encara ab prou feynas,—que las poesias d' en Pitarra, Llaberia, Martí y Torras (de Tarragona) Lo demes tot es dolent, molt dolent.

LAS MONAS.

La ciutat de Barcelona—
vull probarho sens' afany,—
es la pasqua de tot l' any
puig per tot hi ha alguna mona.

—D' ahont vens tan dejorn Ramona?
—Vinch de veure 'l meu patri.
—Que t' ha donat ¿ m' ho vols dir?
—M' ha donat aqueixa mona.

—¿ Tu: que te la teva dona
que la veix tant... ¿ m' has entés?...
—No 'n fassi cas, no es pas res:
es sols que ha agafat la mona.

—T' estimo!!!—Tant se m' endona.
—Perque tens aquest pamet...?
—Vaya un xicot mes ximplet.
—Ay filla, que n' ets de mona!

—Miri ¿ veu?—Ahont, ahont es?
—Aquell balco: se 'n adona?
—Que ve á ser?—Res: un frances,
que fa enfilar una mona.

—May mes me fico ab cap dona.
—May mes ab homens me fico.
—M' has enganyat com un mico.
—Y tu á mi com una mona.

La ciutat de Barcelona—
vull probarho sens' afany,—
es la pasqua de tot l' any
puig per tot hi ha alguna mona.

ANTONET SERRA.

TRISTESAS DE UN POBRE BE.

Aquí estich en la Esplanada
esperant que arribi l' hora,
¡ quan dolorosa es ma sort!
¡ quan dolorosa es ma historia!

Tots los dias menjant vert,
herba sens solta ni volta...

sempre saltant y brincant
y ensopgant per las rocas,

sortintme molts ulls de poll,
al dit petit de la pota...

Tot lo dia per los camps
y los monts, roda que roda,

molt mes que un burro la sinia,
y això que un burro molt vola.

Tot lo dia lo pastor
crindant y dientme estrofa,
disparant lo seu mandró
y tirant forsa llambordas...

Y habermen de anà á retiro
al comensarse la broma,
sempre á las set quarts de vuit,
cabalment la mes bon' hora.

Y despres de tant patir
ara diuhen que 'm degollan...

Ara qu' estantne tant gras,
pesava tantas arrobas...
ara que tenia llana
per regalar als tanocas...
ara que ja descansava
de mas fatigas y glorias...
ara que las meas penas
eran sols trista memoria...

Y d' això 'n diuhen sé un be
això es sé un mal si be 's nota.

Resignemnos y morim:
¡aquí pau y despres gloria!

ANTONET SERRA.

A FORA Y A DINTRE.

Quadro 3.^{er}D.ª SINFOROSA.

Vaja que ab lo nom tant solsament ja podréu figurarvos qui es la S.^a Sinforsosa!.. Si no la coneixesseu per lo nom, crech jo que al veurerli la mantellina negra al cap (cosa no acostumada en lo poble, pus las noyas van ab caputxa blanca, y las vellas ab caputxa negra) al veurerla ab una cofia ó uns brodatos estrenya-caps dessota la mantellina, ab sas faldillas de merino negre per anar á l' Iglesia, y ab las d' india per estarse per casa, ab sa vista baixa y reconcentrada, y ab la modesta rialla en los llabis, no podrán deixar-me de dir:—La S.^a Sinforsosa es la mestra del Poble.

Si, llegidors meus: la S.^a Sinforsosa es la mestra. Quan se provehiren las plassas de mestre y de mestra en lo poble, doná la casualitat que se adjudicá la primera á D. Silvestre (á qui vos he fet conèixer ja en lo quadro 1.er) solter que llavors contava l' edat de quaranta dos anys,—y la de mestra se doná á D.ª Sinforsosa, senyora aixis mateix soltera y de quaranta anys d' edat. Veurers á dós y quedar enamorats va ser lo mateix que encendrer un tros d' esca que s' ha posat al foc. ¿Com podian deixar de plaurer á D. Silvestre las qualitats de modestia, d' honradésa y de bon sentit que al primer cop d' ull reconegué en la persona de D.ª Sinforsosa? ¿Y com no havia esta última d' adonarse de las que adornavan á D. Silvestre?

¡Qui 'ls ho tenia de dir!.. Arribaren al poble lo mateix dia y per lo mateix conducte: los dos anavan á omplir la plassa de mestre que 'ls havia de donar la vida material, y 'ls dos ompliren la plassa de son cor reservada á donalsi la vida de l' ánim. No podia pas esser d' altra forma! ¿Que hi dirém, si l' un era la mitja taronja de l' altre?

Ara que sabéu lo de son casament, anéusen vosaltres mateixos carré amunt, y jo crech qu' endevinaréu hont es la costura de D.ª Sinforsosa. Es la sola casa del poble que té vidrieras ab sas corresponents cortinas de rovell. Obriu la porta y anéula á saludar que encara que no hos conega, vos rebrá espléndidament. Aixis qu' entraréu veuréu al tendre plantell de sas deixebles aixecarse com s' aixeca la civada d' un camp, despres que ha passat per damunt seu una forta bufada de vent. Allá hi trobaréu noyas de totes edats desd' aquellas mes xicas

que no mes saben dir *papa y mama*, fins á las que mostran en sas galdas las duas rosas dels quins' anys. Las xicas jugan, ó sehuen en la basseta: las grans ó bè acaban unas mitxas, ó bè fan puntas, ó bè apedasan y sorgeixen las robas de sos germans y de sos pares: feynas totas tres, que ab la costum de resar es la mes ampla instrucció que reben de D.ª Sinforsosa.

Resar sobre tot!.. No 's descuyda ella jamay de fer dir l' avemaria quan tocan horas en lo relloj de paret de la casa del costat. Llavors un chor de véus tendras y suaus puja fins al Cél.

La afició á fer resar á las noyas es execiva. Y ben mirat fá molt bè. De las mares reban las criaturas las primeras paraulas que diuhen; ¿que mes dols donchs que sapigan ensenyals' hi las oracions que ellas han aprés de la virtuosa mestra? ¿que mes tendre que la paraula *Dèu* siga la que digan primer las criaturas?

En la costura de la S.^a Sinforsosa oiréu que al dematí 's passa lo sant Rosari: á la tarda lo Trisagi: al mitj-dia las oracions, y sense contar las *ave-marias* que al tocar las horas, ne resa la costura en pés, hi há una costum que al pas que demostra la ignocencia y docilitat de las deixebles, nos pinta de cop lo carácter de la S.^a Sinforsosa.

Al Ivern majorment es quan la senyora mestra está costipada. Llavors tot es estornudar. Donchs bè: si passéu per davant de la costura y oiú un estornut que á manera de llampech vaja seguit de un tró de véus infantils que canten la corrandá:

—Valgali Dèu,
y la mare de Dèu,
y la verge del Carme,
á la senyora mestra!

á quin chor segeix la véu nassal de D.ª Sinforsosa que diu aprés d' una curta pausa

—Dèu vos fassa bonas!

y á quinas paraulas, respon la costura en pes ab lo corresponsent «Amen»;—si oiú tot aixó no hos estranyéu, qu' es costum establert en la costura; costum en que ningu del poble hi repara lo que s' hi deuria reparar, (segons parer de la Mestra) y que si no fossen los forasters que s' en rihuen, no se 'n faria cas.

La Senyora Sinforsosa valdament la mormulació de la gentusa dels poblets, es una dona á qui may fará baixa lo cap lo pés de la mes desenfrenada tempesta, perque ella convensuda está de que compleix la santa obligació que té imposada, ço es: donar bona educació civil y religiosa á la juventut que té á son càrrech,—y está convensuda de que compleix sa obligació, per quant lo sol pensament que nit y dia son cervell ocupa es la realisació d' aquest fi.

JOSEPH ROCA Y ROCA.

CANTARS.

Molt t' estimo, hermosa nina,
jo viuria ab tu felis:
si ton cor fos ma caseta
ell fora mon paradís.

Ta boqueta y ulls me tenen
temps ha atravesat lo cor:
miram, y veurás com s' obra
de mon pur amor la flor.

Quan goso, sempre t' recordo
y al moment me fuig lo goig,
no perqué tu m' entristeixis,
sinó perqué... ¡m veig tant sol!

De nit surto pera dirte
ab cantés dolsos com la mel,
quan t' estimo... pero m quedo
mirant, mut com los estels.

Si fá fosca, no t' puch veurer,
si nit clara, enveja 'l cel,
puig molt temo que si t' mira
voldrá prompte tenirte ell.

Perque de mi no t' oblidis
te dono aqueix pensament,
que l' han regat moltes voltas
mos ulls tristos d' amor plens.

¿Quan podrás estar nineta,
propet de mi, lluny de tots,
disfrutant de mas caricias,
consolant tendre mos plors?

Ets lo sol que 'm dona vida,
de l' aurora 'l raig hermos,
si un jorn ne passo sens veurer,
en lo mon tot per mí es fosc.

Verdor lo mar, mals anuncia,
y no 'l vol lo mariner,
mes jo estimo la esperansa,
y m' agrada sempre vert.

L. VILAR.

CARTAS Á UN CALAVERA.

I.

Estimat Lluís: no vas per bon cami, no estas ben aconsellat, t' oblidas de que ets home, no estimas devudament la propia dignitat. ¿Qué s' es fet de ton criteri? ¿qué s' es fet de ton talent?..

Recorda Lluís, que l' home té una misió sagrada que cumplir, qu' es bona cosa més que un salvatge, que ha vingut á la terra pera viurer en societat y en familia,—y no pera fer lo que tu fas.

No has vist may per los carrers un pobre cego demanante dos cuartos per l' amor de Dèu? ¿No s' ha conmogut may lo teu cor al sentir aquella veu trista y desgarradora com la veu de la miseria?..... Donchs encara ets mes digne de compassió tu, qu' estas cego moralment, que no hi veus lo suficient pera salvar los perills que t' rodejan, que t' tiras daltabaix de un precipici ab ta deplorable conducta. Y tot ¿perque? Pera tenir lo plaber de un moment, com si tots los plabers de aquesta vida no fossen passatgers y il-lusoris.... Com si la felicitat de uns quants minuts compensés lo sens fi de pesars que causas als qui t' aprecian, las innumerables llágrimas que fas dependrer de los ulls de la teva mare....

Si l' home ha nascut pera viurer en familia ¿cóm t' atreveixes tu á anar contra la naturalesa humana?

Observa be las duas fisonomias del home, y consulta despres tu mateix, quina es la verdadera, la mes nobla, la mes digna.

L' home honrat y convensut de sa misió sagrada, es lo qui sembra be y recull felicitat, lo qui estima á la familia, lo qui procura ser útil á la societat.

Per qualsevolga part qu' ell passi, per tot arreu es benehit y respectat, puig sempre es acatada y benedida la honradésa,—los pobres lo saludan, los richs lo veneran, lo sol de la felicitat li sonriu.... y tot quant lo rodeja li está dient pera satisfacció y tranquilitat de la seva conciencia: has complert la misió, has fet alguna cosa per tos germans, no ets una despreciable máquina de carn: ets un home....

Mès lo calavera... ¿qui respecta al calavera?... Sols es digne del despreci de totes las personas de be, perque per tot per ahont ell passa hi deixa 'l rastre del mal; la felicitat lo maleeix perque sols va ell en busca de la desgracia; la ignocencia 'n fuig, perque sols busca la impuresa, la seducció; la honradésa se 'n aparta, perque lo crim y las malas accions se 'n apoderan; y fins la conciencia s' adorm y la inteligencia se converteix en negació de la mateixa inteligencia....

Pregúntali á un calavera cuántas llágrimas ha aixugat, cuántas miserias ha socorregut, cuántas

voltas al dia se recorda de sa mareta, de sos germans; preguntali quantas verges ha respectat, quantas vegadas ha resistit la vil passió del joch y quantas s' ha contingut al crubar per són cap la idea de la estafa; — preguntali aquestas y altres moltes cosas, y es fácil que per ell te respanguian la desgracia y la desolació que per totes bandes haurá deixat; la ignocencia humillada, la rahó maltractada, la moral escarnida. Y quan la veu de la naturalesa li preguntí: sér miserable: ¿qué has fet de ta conciencia y de ta propia dignitat?...—ell contestará ab una rialla sarcástica y desgarradora que impresionará á qui contempli lo sèu escepticisme: no á n' ell mateix.

Ja tens amich Lluís los dos tips mal descrits, pero ben pintats; poch artisticament treballats, pero semblats al original: á una part la desgracia, al altra la felicitat; á una part la corrupció, al altre la moral; á una part la desgracia humana, al altre la dignitat del home.

Ja coneixes los dos camins: tria.

SALVADOR.

AUBADA.

L' aubada riatltera
desfá la boirada
ab llum dolça y pura
de porpra y de grana.

Lo sol naix ab ella,
la lluna s' apaga
y ostentan las herbas
brillant la rosada.

Lo riu tendre llisca
la mar es mes blava,
las aus jovencellas
pels ayres divagan,

Tot es armonia,
tot ditxa, tot calma;
¡Benhaja mil voltas
la llum de l' aubada!

Mon cor ja no plora
com ahí plorava,
y ab ventura inmensa
mon cor bateg' ara.

Lo vent de la ditxa
n' aixuga sas llágrimas,
las llágrimas tristes
que ja l' anegavan.

Aprés la tempesta
serena está la ánima,
com aprés la fosca
serena está l' auba.

Ja lliure de penas
mon cor bat sas alas
y cap al cel puja
ferit per dols' ansia.

¿Perqué rojas cintas
de porpra y de grana
tenyeixen los núvols
y bellesa escampan?

¿Perqué tendre y pura
per sus las montanyas
apunta riatltera
la llum de l' aubada?

¿Perqué l' cor ab ditxa
de glatir no para
y ple de poesia
ne cobra la calma?

Perque ja passáren
del mal las borrascas
y l' cor purifica 's
ab fé y esperansa.

Las boiras mes negras
desfá la dols' aura

y al mon goig li dona
la llum de l' aubada.

Mes jo que ara sento
la pau, trobo encara
mes dolça y més pura
l' aubada de l' ánima.

JOSEPH MARTÍ Y FOLGUERA.

ARGUMENTS CONTRA LA PENA DE MORT.

(Continuació.)

III.

En una habitació negra com la conciencia de un criminal, trista com la idea del crim, hi tèn lloch una escena terribla, mòl terribla.

L' habitació es miserable, es un cuarto que á favor de 'ls escassos raigs de llum que despedeix una candela quasi acabada—se veu qu' es un poch embulantinat, si bèn eixa pintura se ressent de no haber sigut restaurada de molts anys en aquesta part, lo que li dona un aspecte trist y negre, digne complement de lo negra y trista qu' es l' escena que anem á descriurer.

En lo recó del quarto hi ha un llit miserable com miserable ha sigut la vida del que en ell hi descansa.

Es un home qu' está flach y debil; en son rostre plè d' arrugas s' hi descubreix la funesta sombra del retrahiment, s' hi descubreix la veu de Dèu preguntantli: ¡Cain del segle dinou! ¿qu' has fet de ta germana la civilisació?..

Aquell home agonitsa y lluita contra las sombras, fantasmas y espectres que s' apoderan de sa imaginació.

¡Dèu meu!— diu en mitj de son deliri—perdo-naume, no só jo lo matador de mos germans...—
Y sentia ressonar en sas aurellas la paraula: ¡jassessino!!!...

—Jo no he sigut mes que l' instrument de la justicia humana...—

Y la veu de Dèu semblava dirli: devant de la de 'ls homens hi ha la meva...—

—Era la meva professió,—degradant, ho confesso,
—lo que me proporcionava l' medi de viurer...—

Y la veu de la dignitat humana feria son cor.

Lo pobre moribundo tenia duas enfermetats: la del cos y la del ánima. Aquesta última era la més fatal.

De prompte va palidèixer, y 'ls cabells se li erisáren: fuig... fuig...—murmurá tremolant—fuig sombra funesta, no m' persegueixis... sí, sí, tú ets aquell á qui jo vaig assassinar...—

Ja ho sé... sí... erats ignoscent... ¡Pietat!... ¡pietat!... ¡pietat!...

—¡Ah! ben vingut sia—esclamá de prompte, y al véurer que un ministre de Dèu l' anava á assistir en sos últims moments—ben vingut sia... ja podré morir en pau: Pare... jo m' vaig acabant... per moments... escoltaume: Pare... jo he fet mòlt mal... á la societat: Pare, jo... me acuso de haber... sigut... vutxí!

Y espirá.

Lo capellá li tapa la cara ab lo llansol, pregá per ell y digué:

Fou pecador, més s' ha arrepenit... ¡Dèu l' hagi perdonat!...

(Se continuarà)

A. SERRA.

XARADA.

No n' es pas res ma primera,
mes juntada ab ma segona,
no es pas cosa gaire bona
per qui un poch massa s' altera.
Prima y tres fa 'l carreter,
tres, dos trobas en poesia.
Y de segur que algun dia
has fet un tot si ets fuster.

EMILIO SITJAR Y VENTURA.

GEROGLÍFICH.

L' DON QUIJOTE.

ga ga
ga T 4 ga
ga ga

Las soluciones se donarán en lo número de disapte.

ANUNCIS.

ESTABLIMENT ORTOPÉDICH

DE

DON EMILIO CLAUSOLLES,

professor en medicina

y cirujia, sócio de la Academia médico-quirúrgica de
Madrid y de Palencia, sócio fundador
del Institut Médich de Barcelona, premiat en las
Exposicions Universals de Paris
en 1855 y 1867, etc. etc.

Tractament especial de las afeccions
següents:

Desviacions de la columna vertebral en tots los seus graus.

Desviacions internas y externas de las camas, peus, brassos y mans.

Peus de Pinya, (varus) peus equinos, retraccions musculars y falsas anquilosis de las camas, etc.

Luxacions espontáneas, traumáticas ó patológicas en todas las articulacions.

Hernias (vulgarment ditas trencaduras, relajacions, — trencats, esbinsats.

Arribat de poch de Paris ahont ha permanescut durant la última Exposició Universal, ofereix al públich sos serveys, assegurantli trobará en dit establiment tots los adelantos que s' han presentat en aquell concurs, y que la ciencia ha demostrat ser los millors pera obtenir bons resultats curatius.

Consultas diarias y gratuitas de 12 á 3.

RAMBLA DEL CENTRO, NÚMERO 27.

BARCELONA.

EL ESCRITORIO.

FÁBRICA DE LLIBRES [RATLLATS Y PAPELERÍA

DE

JOSEPH ARRUFAT Y TORRENS.

(Menció honorífica en la Exposició de Paris de 1867.)

Eix acreditat establiment que durant molts anys ha estat establert en lo carrer de Escudillers, num. 71, s' ha traslladat al immediat carrer Comptesa de Sobradiel, núm. 4, Barcelona.

DIRECTORS: D. ANTON SERRA Y D. F. UBACH.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jepús, carrer de Petritzol, 14.—1868.